

Program Değerlendirme Raporu (30.03.2023)

Mezun Geri Bildirim Anketi Sonuç Analizi

Mezun geri bildirim anketi sonuçlarının büyük ölçüde olumlu yönde olduğu, eğitimin gerek Aile Sağlığı Merkezleri'nde çalışan gerek akademik ve diğer birimlerde çalışanlar için yeterli donanımı sağladığı anlaşılmaktadır. Ancak anketi yanıtlayma oranının görece düşük olması nedeni ile yanıt tutma olasılığı akılda tutulmalıdır.

Anketi 27 kişi yanıtlamıştır (yanıtlanma oranı %32). Anketi yanıtlayanların uzmanlık yılı ortalaması 6 (minimum:1-maksimum:21)'dir. Yaklaşık yarısı (n=13, %48,1) Aile Sağlığı Merkezi'nde, 5 kişi (%18,5) üniversitede, 5 kişi Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde (%18,5) çalışmaktadır.

Anketi yanıtlayanların uzmanlık eğitiminde edinilen becerilerden uygulamada yararlanma ile ilgili verdikleri açık uçlu yanıtlar gruplanarak aşağıda özetlenmiştir:

- 1) Genel olarak çok veya oldukça çok yararlandığını ifade edenler 13 kişi (%44)

Örnekler:

"Her alanda karşıma çıkmakta, özellikle Asm'lerde pratisyen hekimlerle beraber çalışırken eğitimimizin kalitesini ve uygulamadaki hataları görmek daha mümkün oldu benim için"

"Önemli ölçüde fayda görmekteyim, evde sağlık ve poliklinik deneyimleri çok faydasını gördüm"

"Uygulama düzenimin yüzde 70- 80'i uzmanlık eğitimimde aldığım becerilerden oluşuyor"

- 2) Klinik uygulamaya veya klinik becerilere ilişkin özgün alanları belirtenler: 6 kişi ((%22)
 - a. "Sağlam çocuk izlemi, hipertansiyon, diyabet yönetimi, aile planlaması, kanser taramaları konusunda uzmanlık eğitiminde öğrendiklerimden faydalaniyorum"
 - b. "Yaşlı sağlığı, hasta iletişimi, kapsamlı bakım, çoklu hastalık yönetimi, sağlam çocuk, gebe izlem gibi konularda faydalı ancak cerrahi işlemleri kullanmıyorum."
 - c. Ben uzun bir süre pratisyenlik geçmişim olmadan aile hekimi uzmanlık eğitimine başladım, o sebeple anamnezden başlayarak hastaya yaklaşım ve tanı, tedavi aşamalarında büyük oranda uzmanlık eğitimi tecrübelerimi hatırlıyor ve kullanıyorum
- 3) Aile hekimliği ilkeleri bağlamında yararlananlar 4 kişi (%14)
 - a. "Edindiğim klinik becerilerin yanı sıra aile hekimliği bakış açısını ilk defa bu kurumda aldım. Kendi kendime yaptığım çalışmaların yeri her zaman önemliydi; ancak uzmanlık eğitimim sırasında edindiğim hastaya yaklaşım ve ancak Marmara Aile Hekimliği Anabilim Dalı'nda bu denli derinlemesine irdeleme şansı bulabildiğimizi düşündüğüm aile hekimliği ilkeleri bence beni her zaman diğer meslektaşlarımdan farklı kıldı"
 - b. Aile hekimliği disiplinini oluşturan yaklaşım yöntemlerinden faydalaniyorum. Örneğin bütüncül yaklaşım.

- 4) Akademik beceriler açısından yararlananlar 5 kişi (%19)
 - a. Hasta/danışana bütüncül yaklaşma bakış açısıyla tıp eğitiminin lisans ve lisansüstü eğitiminde ihtiyaçları öngörme, belirleme alanında yararlanıyorum.
 - b. Hocaların mentörlüğünde katıldığım lisans ve uzmanlık eğitimlerinde eğitim yöntemlerine ilişkin çeşitliliği görmem ve bu konuda önerilerde bulunmam konusunda yararlı oldu.
 - c. Tez ve akademik araştırmalar konusunda kazandığım becerileri akademik hayatımda kullanıyorum.
 - d. Sunum yapma becerisini akademik hayatımda kullanıyorum.
 - e. Hocalarım mentörlüğünde kazandığım motivasyonel görüşme tekniklerini akademik yaşantımda yönetsel süreçlerde kullanıyorum.
- 5) Liderlik, yönetsel beceriler açısından yararlananlar 1 kişi
 - a. Kıdemli asistanlık sırasında aldığım mentörlük sayesinde gelişen organizasyon ve liderlik becerilerimin akademik süreçlerde yararını görüyorum.
- 6) Hiç yararlanmadığı beceriler edindiğini belirtenler: 3 kişi (%11)
 - a. Çok yararlandığım ve hiç yararlanmadığım beceriler edinmişim. Söz gelimi akademik becerilerimi unutmaya yüz tutmuşken hasta bakarken muayene becerilerimi günde 60 kere kullanmam gerekiyor ASMde.
 - b. Farklı bilgi ve beceriler ihtiyaca göre farklı ölçülerde kullanılabilir. Sağlam bebek-çocuk polikliniğinde edindiğim becerilerden her gün faydalanırken pediatrik onkoloji servisinde geçirdiğim 1 ayda edindiğim becerilere son 4 yıllık tecrübemde hiç ihtiyaç duymadığımı belirtmeliyim.

Uzmanların %88,9'u kendilerine eğitimleri sırasında geri bildirim verildiğini, geri bildirim aldığını belirtenlerin %72'si bu geri bildirim yapılandırılmış olduğunu ve %76'sı da verilen geri bildirim doğrultusunda değişiklik yapıldığını bildirmiştir.

Geri bildirim çeşitli yöntemler ile (e-kran, iş başında yüz yüze, teorik eğitimlerde) verildiği görülmüştür.

Uzmanlık Öğrencisi Geri Bildirimleri:

Uzmanlık öğrencilerinden alınan geri bildirimlerin özet tablosu aşağıdadır.

Klinik ortamın nitelikleri ve çalışma koşulları ile ilişkili geri bildirimlerin sonuçları incelendiğinde çalışma koşulları, görev ve sorumlukların açıklanması konusunun yeterli düzeyde olmadığı anlaşılmaktadır. Uyum eğitimi kapsamında olan bu konulara yönelik daha uygun yapılandırılmış eğitim yapılmasının gereği görülmektedir.

Uzmanlık öğrencileri karar alma süreçlerinde yeterince temsil edilmediklerini düşünmektedirler. Bu bakımdan Anabilim Dalı kurullarına uzmanlık öğrencilerinin daha düzenli katılımını sağlamak, baş asistanlar ve diğer görevli asistanlar aracılığı ile kararlara katılımın artırılabilmesi için yeni yöntemler uygulama gereği görülmektedir.

Uzmanlık öğrencilerinin önemli bir kısmı iş tanımını dışında işler yapmak zorunda kaldıklarını belirtmektedirler. Bu anlamda sorunların dile getirilebilmesi ve çözüm aranabilmesi için ivedilikle bir refleksiyon oturumu yapılması yerinde olacaktır.

Bölümün başarılı olduğu alanın insani ilişkiler olduğu ve asistanların kıdemlilerden yeterli destek aldıkları anlaşılmaktadır. Rotasyonlar için aynı konuda verilen geri bildirimler ise daha olumsuzdur. Bu konu refleksiyon oturumlarında da gündeme gelmekte ve çözüm önerileri tartışılmaktadır.

Öğrenim deneyimi ve ortamına ilişkin geri bildirimler incelendiğinde uzmanlık öğrencilerinin önemli bir kısmının hizmet ve eğitim yükünün yeterince dengeli olmadığını düşündükleri görülmektedir. Bu konuda daha ayrıntılı geri bildirim alınmasının gereği anlaşılmaktadır. Bu kısımda göze çarpan önemli bir başka sorun uzmanlık öğrencilerinin yeterli düzeyde danışmanlık ve geri bildirim almadıklarını ve yeterli düzeyde geri bildirim veremediklerini düşünmeleridir. Bireysel danışmanlık sisteminin önemsendiği bir uzmanlık eğitim programında bu konu ciddi bir aksamayı işaret etmektedir. Konu ile ilgili acil önlem ihtiyacı anlaşılmaktadır. Bu konuda uzmanlık öğrencilerinin de katılımı ile iyileştirici önlemler alınması gereği anlaşılmaktadır. Bu bölümde olumlu olarak göze çarpan özellik eğiticilerin niteliğinin ve ulaşılabilirliklerinin yüksek olmasıdır.

Klinik ortamın nitelikleri ve çalışma koşulları

	Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum	Fikrim yok Katılmıyorum Kesinlikle katılmıyorum
Çalışma koşullarının belirtilmiş olması	% 52,3	% 47,8
Bireysel hak ve sorumlulukların belirtilmiş olması	%45,7	%54,3
Taşınan sorumlulukların seviyeye uygun olması	%59,9	%39,1
Kıdemlilerimden destek ve yönlendirme alma	%76,1	%23,9
İşlerin program dahilinde yürümesi	%64,5	%35,5
Asistanların karar alma süreçlerine katılımı	%41,3	%58,7
İş tanımını dışında işler yapma	%37	%63
Bölümde yapılan işe değer verilmesi, takdir görme	%60,8	%39,2
Bölüm içinde ilişkilerin insani ve yapıcı olması	%93,5	%6,5
Rotasyonlarda ilişkilerin insani ve yapıcı olması	%41,3	%59,7
Çalışılan ortamı güvenli bulma	%60,9	%39,1
Çalışılan ortamı alt yapı/ donanım açısından yeterli bulma	%60,8	%39,2

Öğrenim deneyimi ve ortamı

	Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum	Fikrim yok Katılmıyorum Kesinlikle katılmıyorum
Bölümdeki hizmet ve eğitim yükünü dengeli olması	%43,5	%56,5
Eğitimin alanla ilgili yeterlikleri kazanmak için yeterli olması	%65,2	%34,8
Eğitimin bireysel fırsat sunması	%67,4	%32,6
Eğitimin programa uygun yürümesi	%69,6	%30,4
Eğitimle ilgili düzenli danışma alma	%50	%50
Nitelikli bir uzmanlık eğitimi için eğiticilerin yeterli olması	%82,3	%17,7
Eğiticilere kolayca ulaşma	%82,2	%17,8
Hasta sayısı ve çeşitliliğin yeterli olması	%95,7	%4,3
Şu ana kadarki öğrenme deneyimim yeterli	%77,7	%22,3
Eğiticilerden düzenli geri bildirim alma	%50	%50
Yeterli geri bildirim verme	%50	%50
Eğitim ortamlarının yeterli olması	%64	%36
Rotasyonlardaki eğitimlerin yararlı olması	%60,8	%39,2
Araştırmaya yönelik eğitimlerin yeterli olması	%76,1	%23,9
Sınav ve değerlendirmeler yeterli	%65,2	%34,8

Öğretim üyesi geri bildirimleri

Öğretim üyesi geri bildirimlerinin sayı düşüklüğü nedeni ile sıklık dağılımları incelenmemiştir.

Genel olarak öğretim üyeleri eğitim ortam ve olanaklarının, klinik ve teorik eğitim programlarının yeterli olduğunu düşünmektedirler.

Temel sorun olarak mezuniyet öncesi eğitimin oluşturduğu iş yükünün zaman zaman uzmanlık eğitimini olumsuz yönde etkilemesi, alandaki gereksinim nedeni ile yüksek olan uzmanlık öğrenci sayısının yeterli bireysel danışmanlık verememeye yol açmasıdır.

Mezun Kariyerlerinin İncelenmesi

Anabilim Dalımız mezunlarının kariyerleri incelendiğinde 31 kişi (%34) Aile Sağlığı Merkezi'nde, 16 kişinin (%17.5) mecburi hizmet kapsamında devlet hastanesinde, 9 kişinin (%9.8) eğitim kadrolarında olduğu, bunlar dışında üç kişinin aile hekimliği dışında doktora yaptıkları, yine az sayıda mezunun aile hekimliği alanı dışında özel sağlık merkezlerinde veya sağlıkla ilişkili özel kuruluşlarda üst düzey yönetici olduğu, az sayıda mezunun da sağlık bakanlığında yöneticilik pozisyonlarında olduğu anlaşılmaktadır.

Bu sonuçlar incelendiğinde anabilim dalımız eğitim programının hedeflerine (nitelikli aile hekimliği uzmanı yetiştirmek ve aile hekimliği eğiticisi ve araştırmacısı yetiştirmek) önemli ölçüde ulaştığı düşünülebilir.

Sonuç olarak, uyum eğitimindeki eksiklerin giderilmesi, uzmanlık öğrencilerine bireysel danışmanlık, geri bildirim verme alma konusunda geliştirici önlemlerin alınması, uzmanlık đrencilerinin kararlara katılımının artırılması yönünde geliştirici önlemlere gereksinim duyulmaktadır.

Prof. Dr. Saliha Serap ifili

Anabilim Dalı Başkanı

Dr. İbrahim Halil zden

Kıdemli Asistan